

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Rozvod A rozluka](#) > [Germany](#)

Rozvod a rozluka

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Německo

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Podle § 1564 první věty občanského zákoníku (*Bürgerliches Gesetzbuch*) může být manželství zrušeno rozvodem pouze na základě rozsudku soudu na návrh jednoho nebo obou manželů.

Manželství může být rozvedeno, je-li rozvrácené (§ 1565 odst. 1 první věta občanského zákoníku). Manželství se považuje za rozvrácené, pokud manželé již nežijí spolu a nelze očekávat, že soužití obnoví (§ 1565 odst. 1 druhá věta občanského zákoníku). Jedná se o současný stav manželství a výhled do budoucna. Jestliže manželé nežili odděleně po dobu jednoho roku, lze manželství rozvést pouze, pokud by zachování manželství znamenalo pro navrhovatele nepřiměřené utrpení z důvodů, které souvisejí s osobností druhého manžela (§ 1565 odst. 2 občanského zákoníku). Zákodárce stanovil s ohledem na rozvrácení manželství tyto nevyvratitelné domněnky:

- Manželé žijí již rok odděleně a oba manželé podají žádost o rozvod nebo odpůrce s rozvodem souhlasí (§ 1566 odst. 1 občanského zákoníku).
- Manželé žijí odděleně již tři roky (§ 1566 odst. 2 občanského zákoníku).

Manželé žijí odděleně, pokud již nemají společnou domácnost a jeden z nich nemá zjevně v úmyslu společnou domácnost zavést, jelikož odmítá manželské soužití (§ 1567 odst. 1, první věta občanského zákoníku).

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Německé právo zná pouze rozvod z důvodu rozvrácení manželství. Rozvedení manželství z důvodu zavinění jednoho z manželů neexistuje.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:

3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)

Rozvedený manžel si ponechá manželské jméno (§ 1355 odst. 5 první věta občanského zákoníku). Na základě prohlášení učiněného na matričním úřadu si rozvedená osoba může vzít zpět své rodné příjmení nebo příjmení, které používala předtím, než přijala společné příjmení, nebo své rodné příjmení může uvádět před společným příjmením nebo za ním (§ 1355 odst. 5, druhá věta občanského zákoníku).

3.2 rozdělení jmění manželů

3.2.1 Rozdělení společného bydlení a zařízení domácnosti

Podle § 1568a občanského zákoníku platí pro společné bydlení po rozvodu v zásadě toto: manžel, který je více odkázán na užívání bydlení, může požádat, aby mu druhý manžel byt přenechal. V tomto ohledu je třeba zohlednit nejlepší zájem dětí žijících v domácnosti a poměry obou manželů; přenechání se však může řídit zásadou spravedlnosti i z jiných důvodů.

V případě nájemního bydlení přistoupí manžel, kterému je bydlení přenecháno, k nájemnímu vztahu, který uzavřel manžel povinný přenechat bydlení v jeho prospěch, nebo pokračuje sám v nájemním vztahu, který uzavřeli oba manželé (§ 1568a odst. 3 občanského zákoníku).

V případě vlastnictví domu nebo bytu platí toto:

- Je-li vlastníkem dosavadního bydlení pouze jeden z manželů, a to sám nebo společně se třetí osobou, může je druhý manžel přenechání bydlení požadovat pouze ve výjimečných případech, zejména tehdy, je-li to nezbytné, aby se zamezilo nepřiměřeným útrapám, viz § 1568a odst. 2 občanského zákoníku.
- Pokud je bydlení ve společném jmění obou manželů, platí zásady uvedené na začátku § 1568a občanského zákoníku.

V obou případech má jak manžel, který má právo na přenechání bydlení, tak osoba, která má právo na přistoupení k nájemnímu vztahu, právo požadovat vznik nájemního vztahu za podmínek, které jsou v místě obvyklé.

Pokud jde o zařízení domácnosti, rozlišuje se mezi předměty, které jsou ve společném vlastnictví manželů, a předměty, jež patří pouze jednomu z nich: Podle § 1568b občanského zákoníku může ten z manželů, který je více odkázán na užívání zařízení domácnosti ve společném vlastnictví, může požádat, aby mu druhý manžel zařízení domácnosti přenechal byt Stejně jako v případě společné domácnosti (§ 1568a občanského zákoníku) je třeba zohlednit nejlepší zájem dětí žijících ve společné domácnosti a poměry manželů, přičemž přenechání a převod se může řídit zásadou spravedlnosti i z jiných důvodů.

Právními důsledky jsou:

- V případě zařízení domácnosti ve společném vlastnictví může ten z manželů, který převádí vlastnictví k zařízení domácnosti podle § 1568b odst. 1 občanského zákoníku, za to požadovat přiměřenou náhradu (§ 1568b odst. 3 občanského zákoníku).
- Druhý manžel nemá nárok na věci v domácnosti patřící pouze jednomu z manželů.

3.2.2 Vypořádání majetku:

Podle německého práva žijí manželé v režimu společného jmění manželů, pokud se v manželské smlouvě nedohodnou jinak (§ 1363 odst. 1 občanského zákoníku). Příslušný majetek manželů nespadá do společného jmění. Podle § 1363 odst. 2 druhé věty občanského zákoníku se však majetkový přírůstek, který manželé nabyli v manželství, vyrovná, pokud společné jmění manželů zanikne.

V případě rozvodu se majetkový přírůstek vyrovná podle § 1373-1390 občanského zákoníku.

Majetkovým přírůstkem je částka, o kterou konečný majetek daného manžela převyšuje počáteční majetek (§ 1373 občanského zákoníku).

„Počátečním majetkem“ se rozumí majetek, který patří manželovi na počátku majetkového režimu po odečtení závazků (§ 1374 odst. 1 občanského zákoníku). Podle § 1374 odst. 2 občanského zákoníku sem patří (po odečtení závazků) majetek, který manžel nabyl po začátku majetkového režimu a během manželství v důsledku smrti nebo s ohledem na budoucí dědické právo, darováním nebo jako zálohy, pokud se za daných okolností nepovažuje za příjem ("privilegovaný počáteční majetek").

„Konečným majetkem“ se rozumí majetek, který náleží jednomu z manželů na konci majetkového režimu po odečtení závazků (§ 1375 odst. 1 občanského zákoníku). „Neoprávněné snížení majetku“ se při výpočtu konečného majetku nezohledňuje. To znamená, že konečný majetek se zvýší o částku, o kterou se majetek zmenšil v důsledku takového neoprávněné snížení majetku (§ 1375 odst. 2 občanského zákoníku). Příslušným rozhodným dnem pro výpočet konečného majetku je den, kdy byla žádost o rozvod podána k soudu (§ 1384 občanského zákoníku).

Podle § 1378 odst. 1 občanského zákoníku platí, že pokud majetkové přírůstky jednoho z manželů převyšují majetkové přírůstky druhého manžela, náleží polovina přebytku druhému manželovi jako vyrovnávací nárok, přičemž cílem je, aby byla vyplacena určitá peněžní částka.

Ve výjimečných případech a na návrh věřitele může rodinný soud nařídit, aby byl jednotlivý majetek převeden na

manžela, který má nárok na vyrovnání (§ 1383 občanského zákoníku). To je však možné pouze tehdy, pokud

- je nezbytné, aby se zabránilo hrubé nespravedlnosti pro manžela, který má nárok na vyrovnání, a
- to lze důvodně očekávat od osoby, která je povinna poskytnout vyrovnání.

Hodnota takto přiřknutého majetku se započítává do nároku na vyrovnání.

Ustanovení § 1373–1390 občanského zákoníku o vyrovnání majetkového přírůstku se nepoužijí, pokud si manželé v notářské formě zvolili jeden z následujících majetkových režimů (§ 1410 občanského zákoníku):

- režim odděleného majetku (článek 1414 občanského zákoníku),
- společné jmění manželů (§ 1415–1518 občanského zákoníku),
- volitelný režim společného jmění manželů (§ 1519 občanského zákoníku).

3.2.3 Důsledky pro nároky na starobní důchod

Nároky na důchod, které manželé získali během manželství (např. nárok na dávky ze zákonného důchodového pojištění, důchodového zabezpečení úředníků, důchodové připojištění nabízené profesní skupinou, zaměstnaneckého penzijního připojištění nebo soukromého důchodového a invalidního pojištění), jsou v každém případě při rozvodu rozděleny na polovinu formou vypořádání nároků na důchod. To zajišťuje, aby se oba manželé podíleli na nárocích, které získali během manželství, rovným dílem a aby každý manžel získal vlastní nároky na důchod.

3.3 nezletilé děti manželů

3.3.1 Rodičovská odpovědnost

Pokud rodiče vykonávají rodičovskou odpovědnost (práva a povinnosti) společně a rozvedou se, pak tato společná odpovědnost trvá i nadále. Soud o této záležitosti rozhodne – kromě případů, kdy je ohroženo blaho dítěte – pouze tehdy, podá-li jeden z rodičů soudu pro rodinné záležitosti návrh na přenesení rodičovské odpovědnosti nebo její části pouze na tohoto rodiče. Takovému návrhu musí být vyhověno, pokud s tím druhý rodič souhlasí a pokud dítě ve věku nejméně čtrnácti let nevznese námitku, nebo pokud lze očekávat, že zrušení společné rodičovské odpovědnosti a její přenesení na rodiče navrhovatele je v nejlepším zájmu dítěte (viz § 1671 odst. 1 občanského zákoníku).

Dítě má právo na styk s rodiči; oba rodiče mají právo a povinnost stýkat se s dítětem (§ 1684 odst. 1 občanského zákoníku). Německé právo obecně předpokládá, že je v nejlepším zájmu dítěte stýkat se s oběma rodiči. To platí bez ohledu na rozdělení rodičovských práv a povinností. O styku obvykle rozhoduje soud po rozluce nebo rozvodu pouze tehdy, pokud o to jedna ze stran řízení požádá. Soud však může stanovit úpravu styku i z moci úřední, pokud je to nezbytné z důvodů týkajících se blaha dítěte.

3.3.2 Výživné

Rodiče mají vůči svým dětem vyživovací povinnost (§ 1601 občanského zákoníku). Děti mají právo na to, aby je rodiče živili po dobu, kdy nejsou schopny žít se samy (§ 1602 občanského zákoníku). Vyživovací povinnost plní rodiče v rámci svých možností (§ 1603 občanského zákoníku). Vyživovací povinnost rodičů vůči dětem žijícím ve společné domácnosti, které jsou nezletilé nebo mladší 21 let, je však chápána široce, tzn. rozhodující je dosažitelný, a nikoli pouze dostupný příjem (§ 1603 odst. 2 občanského zákoníku). Svou vyživovací povinnost vůči dětem musí rodiče plnit v zásadě úměrně své výdělečné schopnosti a finanční situaci. Rodič, který má dítě ve své péči, plní svou vyživovací povinnost prostřednictvím péče o dítě a jeho výchovy (§ 1606 odst. 3 občanského zákoníku). Po odloučení rodičů má proto povinnost platit výživné v hotovosti zpravidla pouze rodič, s nímž dítě nežije ve společné domácnosti (§ 1612a odst. 1, první věta, občanského zákoníku).

Výživné na dítě zahrnuje jeho celkové životní potřeby včetně nákladů na jeho náležité vzdělání (§ 1610 občanského zákoníku).

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Po rozvodu se každý z manželů musí o svou obživu starat sám (§ 1569 občanského zákoníku). V souladu s tím musí vykonávat náležitou výdělečnou činnost (§ 1574 odst. 1 občanského zákoníku). Pokud je to k zahájení

náležitě výdělečné činnosti nezbytné, musí absolvovat program vzdělávání, dalšího vzdělávání nebo rekvalifikace, lze-li očekávat, že jej úspěšně dokončí (§ 1574 odst. 3 občanského zákoníku).

Rozvedení manželé však mají nárok na výživné v těchto případech:

- pokud od nich z důvodu opatrování společného dítěte (§ 1570 občanského zákoníku) nebo z důvodu nemoci nebo invalidity či oslabení fyzických či psychických sil (§ 1572 občanského zákoníku) nelze očekávat výdělečnou činnost,
- pokud od nich nelze z důvodu věku očekávat výdělečnou činnost k určitému časovému okamžiku, zejména v době rozvodu nebo po skončení péče o společné dítě manželů nebo jeho výchovy (§ 1571 občanského zákoníku),
- pokud a dokud musí po rozvodu absolvovat program vzdělávání, dalšího vzdělávání nebo rekvalifikace, aby odstranili mezery ve vzdělání nebo vyrovnali nevýhody plynoucí z předchozího manželství; podmínkou je však to, že program vzdělávání, dalšího vzdělávání nebo rekvalifikace zahájí co možná nejdříve, aby mohli vykonávat vhodnou výdělečnou činnost, která jim zajistí dlouhodobý zdroj obživy, a to, že je možné očekávat úspěšné ukončení tohoto vzdělávání (§ 1575 občanského zákoníku),
- pokud a dokud si po rozvodu nebyli schopni najít žádnou vhodnou výdělečnou činnost (§ 1573 odst. 1 občanského zákoníku),
- pokud a dokud u nich výdělečnou činnost nelze očekávat z jiných závažných důvodů a odmítnutí výživného by s přihlédnutím k zájmům obou manželů bylo hrubě nepřiměřené (§ 1576 občanského zákoníku),
- pokud jim příjmy z přiměřené výdělečné činnosti nepostačují k pokrytí celkových životních nákladů (§ 1573 odst. 2 občanského zákoníku).

Výše výživného se stanoví podle životních poměrů v době manželství a zahrnuje i náklady na příslušné pojištění pro případ nemoci, potřebu péče, stáří a sníženou výdělečnou schopnost (§ 1578 občanského zákoníku). Není-li manžel, který má vyživovací povinnost, v důsledku svých výdělečných a majetkových poměrů a s přihlédnutím k dalším závazkům schopen zajistit oprávněné osobě výživné, aniž by tím ohrozil uspokojování svých vlastních přiměřených životních potřeb, musí poskytovat výživné pouze v míře odpovídající okolnostem při zohlednění potřeb a výdělečných a majetkových poměrů rozvedených manželů (§ 1581 první věta občanského zákoníku). V každém případě musí být zachovány potřeby manžela, který má vyživovací povinnost, přičemž tyto potřeby vycházejí z životních podmínek manželů.

Výživné může být sníženo a/nebo časově omezeno, pokud by další placení výživného bez omezení bylo nespravedlivé (§ 1578b občanského zákoníku). Možnost snížení / časového omezení výživného podle § 1578b občanského zákoníku se vztahuje zejména na § 1570–1573 občanského zákoníku, přičemž podle § 1570 občanského zákoníku představují zvláštní úpravu v souvislosti s časovým omezením aspekty spravedlnosti s ohledem na prodloužení vyživovací povinnosti v souvislosti s péčí poté, co dítě dosáhlo tří let věku, a to z důvodů týkajících se dítěte nebo rodičů.

Při posuzování podle § 1578b občanského zákoníku je třeba přihlídnout k zájmům společného dítěte, které bylo svěřeno do péče. Mimoto je třeba uvážit nevýhody plynoucí z manželství, pokud jde o možnost manžela starat se o svou vlastní výživu. Nevýhody existují, je-li příjem manžela, jenž má nárok na výživné, nižší v porovnání s příjmem, který by získal v případě, že by manželství uzavřeno nebylo. Podle § 1578b odst. 1 třetí věty občanského zákoníku může tato nevýhoda plynout zejména z péče o dítě a organizace vedení domácnosti a výdělečné činnosti. Při posuzování nevýhod plynoucích z manželství je třeba v rámci komplexního hodnocení vzít v úvahu veškeré okolnosti daného jednotlivého případu, včetně doby trvání manželství.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Pokud si to přeje, může každý z manželů žít odděleně bez zvláštních formalit. Ustanovení § 1361–1361b občanského zákoníku upravují dobu trvání odděleného života (viz otázka 6).

5 Jaké jsou podmínky rozluky?

Manželé musí žít odděleně. Manželé žijí odděleně, pokud již nemají společnou domácnost a jeden z nich nemá zjevně v úmyslu společnou domácnost zavést, jelikož odmítá manželské soužití. Manželský vztah rovněž zaniká, pokud manželé žijí odděleně ve společném bydlišti (§ 1567 odst. 1 občanského zákoníku).

6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?

Pokud žijí manželé odděleně nebo pokud chce žít odděleně jeden z nich, může jeden z manželů druhého požádat, aby mu přenechal k výlučnému užívání jejich společný byt nebo jeho část, je-li to nezbytné k tomu, aby se zamezilo nepřiměřeným těžkostem (§ 1361b občanského zákoníku). Pokud manžel, který obdrží tento požadavek, protiprávně a úmyslně způsobí druhému manželovi fyzickou újmu, újmu na zdraví nebo ztrátu svobody, nebo protiprávně vyhrožuje takovou újmu nebo ztrátou nebo vyhrožuje druhému manželovi smrtí, je společné bydlení zpravidla přikázáno do výlučného užívání.

Přidělení zařízení domácnosti lze upravit i v případě, že manželé žijí odděleně (§ 1361a občanského zákoníku). Každý z manželů může požadovat, aby mu druhý manžel vydal zařízení domácnosti, které mu patří. Musí však umožnit druhému z manželů jejich užívání, pokud je druhý z manželů potřebuje ve své nové vlastní domácnosti, a pokud je přenechání přiměřené daným okolnostem (např. přenechání pračky tomu z manželů, s nímž žijí děti ve společné domácnosti). Zařízení domácnosti, které je ve společném jmění manželů, se mezi ně rozdělí podle zásad spravedlnosti. Pokud se manželé nedohodnou jinak, vlastnictví zařízení domácnosti tím však není dotčeno.

Ačkoliv manželé žijí odděleně, může jeden z manželů požadovat od druhého výživné odpovídající životní úrovni a výdělečným a majetkovým poměrům manželů (§ 1361 občanského zákoníku). Výživné během rozluky je výsledkem manželské solidarity a má zajistit, aby se manželé v důsledku rozluky neocitli v tísní. Manželům to rovněž umožňuje obnovit manželské soužití bez ohledu na ekonomické překážky. Manželé proto mají i nadále relativně velkou vzájemnou odpovědnost, takže existují pouze omezené požadavky na ekonomickou samostatnost a povinnost zajistit si živobytí. Manžel, který žije odděleně, má nárok na výživné, není-li schopen uspokojovat své potřeby z vlastního příjmu a majetku.

7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?

„Prohlášení manželství za neplatné“ v německém manželském právu neexistuje.

Podle § 1303 druhé věty občanského zákoníku však nelze účinně uzavřít manželství s osobou, která ještě nedosáhla věku 16 let. V takových případech může rodinný soud rozhodnout o neplatnosti manželství.

Manželství může být také zrušeno na návrh soudním rozhodnutím (§ 1313 a násl. občanského zákoníku).

Řízení o zrušení manželství nebo o určení neplatnosti manželství je v praxi vzácné.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Důvodem pro zrušení manželství je porušení zákona nebo vada souhlasu při uzavření manželství. Důvody jsou taxativně uvedeny v § 1314 občanského zákoníku.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Manželství je rozvedeno, jakmile příslušné rozhodnutí nabude právní moci (§ 1313, druhá věta občanského zákoníku). Důsledky prohlášení manželství za neplatné jsou pouze částečně dány ustanoveními o rozvodu (v případech uvedených v § 1318 občanského zákoníku).

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

V případě rozvodu mají rodiče v rámci pomoci dětem a mladistvým nárok na poradenství poskytované úřadem péče o mládež (Jugendamt). Účelem tohoto poradenství je pomáhat odděleně žijícím a rozvedeným rodičům vytvářet podmínky pro výkon rodičovské odpovědnosti v nejlepším zájmu dítěte či mladistvého. Rodiče jsou za vhodné účasti dotyčného dítěte nebo mladistvého podporováni při vytváření dohody o zabezpečování rodičovské péče. Databáze všech poraden je k dispozici na internetu na adrese <https://www.dajeb.de/>. Kromě toho existuje možnost urovnat spor a dojít ke smíru cestou mediace. Více informací o rodinné mediaci je k dispozici na adrese <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozlučku osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

Podle německého práva existuje pouze rozpad manželství (rozvod), zrušení manželství nebo určení existence či neexistence manželství mezi účastníky řízení (§ 121 zákona o řízení v rodinných a nesporných věcech (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*)).

Návrh ve věcech manželství musí být zpravidla podán u rodinněprávních oddělení místních soudů (rodinných soudů) (§ 23b zákona o zřízení soudů (*Gerichtsverfassungsgesetz*), § 111 odst. 1 a § 121 zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech nesporných). Územní příslušnost je založena na § 122 tohoto zákona. Zastoupení manžela advokátem je povinné (§ 114 zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech nesporných).

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Osoba, která není vzhledem ke svým osobním a finančním poměrům schopna nést náklady řízení nebo je může uhradit pouze částečně či ve splátkách, může v případě řízení u soudů pro rodinné záležitosti požádat o právní pomoc. Předpokladem schválení je, aby její úmysl domáhat se svého práva nebo své právo hájit měl uspokojivou vyhlídku na úspěch a nejevil se jako svévolný. Tímto způsobem je zajištěno, aby soudy byly dostupné i pro finančně slabší osoby. Právní pomoc kryje v plné nebo částečné výši – podle dostupného příjmu nebo majetku – příspěvek účastníka řízení na soudní výlohy. Náklady na právní zastoupení jsou uhrazeny v případě, pokud soud přidělí právního zástupce. Další informace jsou uvedeny v brožuře o právní pomoci a poradenství nazvané „*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*“, která je k dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti na adrese <https://www.bmj.de/>.

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozlučky/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

Opravný prostředek lze podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství nebo o zrušení manželství podle § 58 a násl. zákona o řízení v rodinných a nesporných věcech. O opravném prostředku rozhoduje vrchní zemský soud (*Oberlandesgericht*). Zastupování advokátem je opět povinné.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozlučky/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

Pro rozhodnutí v soudních řízeních zahájených před 1. srpem 2022 platí následující:

Takováto rozhodnutí (vyjma rozhodnutí, která byla vynesena v Dánsku) se ve Spolkové republice Německo uznávají automaticky na základě nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 (dále jen „nařízení Brusel IIa“), tj. bez zvláštního uznávacího řízení. To však podle nařízení Brusel IIa zpravidla předpokládá, že soudní řízení ve věci rozvodu, rozlučky, zrušení manželství nebo prohlášení manželství za neplatné bylo zahájeno po 1. březnu 2001 (výjimky jsou uvedeny v článku 64 nařízení Brusel IIa). Na ještě starší věci se vztahuje předchůdce nařízení Brusel IIa, tj. nařízení Brusel II.

Rozhodnutí z Dánska obvykle stále vyžadují samostatné řízení o uznání podle § 107 zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech nesporných.

Pro rozhodnutí v soudních řízeních zahájených 1. srpna 2022 nebo později platí následující:

Takováto rozhodnutí (vyjma rozhodnutí, která byla vynesena v Dánsku) se ve Spolkové republice Německo uznávají automaticky na základě nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 (dále jen „nařízení Brusel IIb“), tj. bez zvláštního uznávacího řízení.

Je třeba uvést, že podle nařízení Brusel IIb se automaticky uznávají také veřejné listiny úředně vyhotovené nebo

registrované a dohody registrované k 1. srpnu 2022 nebo později ve věcech rozvodu a rozluky, které mají právní závaznost v původním členském státě.

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vynesenu v jiném členském státě? Jaké řízení se v těchto případech použije?

Pro rozhodnutí v soudních řízeních zahájených před 1. srpnem 2022 platí následující:

V oblasti působnosti nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 je pro podání návrhu na neuznání takového rozhodnutí příslušný zpravidla okresní soud (soud pro rodinné záležitosti) místně příslušný podle sídla vrchního zemského soudu, v jehož obvodu:

- má odpůrce obvyklé bydliště, nebo
- není-li žádný soud příslušný podle výše uvedeného, soud, v jehož obvodu existuje zjevný zájem na zjištění této věci nebo potřeba péče,
- jinak soud pro rodinné záležitosti se sídlem v Pankow.

Výjimka platí pro Dolní Sasko, kde se při okresním soudě v Celle podle výše uvedených kritérií centrálně soustřeďuje příslušnost pro všechny tři obvody vrchního zemského soudu.

Uplatní se procesní požadavky ustanovení zákona o mezinárodním řízení podle rodinného práva ve znění platném ke dni 31. července 2022 ve spojení s ustanoveními zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech nesporných a občanského soudního řádu.

Je třeba uvést, že stejný postup se obecně vztahuje i na žádosti o neuznání úředně vyhotovené nebo registrované veřejné listiny nebo o neuznání registrované dohody ve věcech týkajících se rozvodu a rozluky.

Pro rozhodnutí v soudních řízeních zahájených 1. srpna 2022 nebo později platí následující:

V oblasti působnosti nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 je pro podání návrhu na neuznání takového rozhodnutí příslušný zpravidla okresní soud (soud pro rodinné záležitosti) v místě sídla vrchního zemského soudu, v jehož obvodu:

- odpůrce má v době zahájení řízení obvyklé bydliště, nebo
- není-li žádný soud příslušný podle výše uvedeného, soud, v jehož obvodu existuje zjevný zájem na zjištění této věci nebo se ví o potřebě péče,
- jinak soud pro rodinné záležitosti se sídlem v Pankow.

Výjimka platí pro Dolní Sasko, kde se při okresním soudě v Celle podle výše uvedených kritérií centrálně soustřeďuje příslušnost pro všechny tři obvody vrchního zemského soudu.

Uplatní se procesní požadavky ustanovení zákona o mezinárodním řízení podle rodinného práva ve spojení s ustanoveními zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech nesporných.

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

V Německu a v dalších šestnácti členských státech Evropské unie se právo rozhodné pro rozvod v případech, kdy se uplatňují kolizní normy, řídí ustanoveními nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky („nařízení Řím III“). Právo určené podle nařízení Řím III se poté použije bez ohledu na to, zda je či není právem zúčastněného členského státu.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Uvítáme jakoukoli vaši [zpětnou vazbu](#) k užitečnosti poskytnutých informací.

■ Poslední aktualizace: 23/01/2026

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.